

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Karina Liøen Frøland	Arkivkode: FA-F30
Arkivsaksnr: 23/91	Løpenr: 23/8760
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Kommunestyret	14.09.2023	078/2023

Ny anmodning frå IMDi om busetjing av flyktningar i 2023

14.09.2023 Kommunestyret:

Handsaming i møtet:

Gunn Totland Moss (KrF) sette fram framlegg om følgjande tilleggspunkt til rådmannen sitt framlegg: "Målet er blant anna at alle flyktningane skal få ei helsekartlegging tidleg, slik at me kan leggja til rette for best mogleg oppfølging både fysisk og psykisk på eit tidleg tidspunkt. Det ligg òg i tilrådingane at dette skal skje innan tre månader."

Det vart røysta over framlegget til rådmannen, inkludert tilleggsframlegget til Gunn Totland Moss. Samrøystes vedteke.

KS- 078/2023 Vedtak:

1. Samnanger kommune vedtek å ta imot og busetje totalt 30 flyktningar i 2023. Talet inkluderer ikkje familiegjengeforeiningar.
2. Kommunestyret gjev rådmannen fullmakt til å disponere tilskota kommunen mottok til føremålet. Det inneber mellom anna å bemanne opp administrasjonen og dei tenestene som er naudsynte for å kunne gje flyktningane eit velfungerande bu- og opphaldstilbod. I tillegg kan det tyde å inngå leigeavtalar om bustadar, innkjøp av naudsynt utstyr som flyktningane treng i det daglege, samt innkjøp/leasing/leige av bil som flyktningstenesta kan disponere.
3. Finansiering av tiltaka skal skje innanfor ramma av integreringstilskotet som følgjer med flyktningane som vert busette i Samnanger kommune.
4. Rådmannen skal jamnleg rapportere status for busetjinga, inkludert økonomi, til kommunestyret.
5. Målet er blant anna at alle flyktningane skal få ei helsekartlegging tidleg, slik at me kan leggja til rette for best mogleg oppfølging både fysisk og psykisk på eit tidleg tidspunkt. Det

ligg òg i tilrådingane at dette skal skje innan tre månader.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

1. Samnanger kommune vedtek å ta imot og busetje totalt 30 flyktningar i 2023. Talet inkluderer ikkje familiegjenforeiningar.
2. Kommunestyret gjev rådmannen fullmakt til å disponere tilskota kommunen mottok til føremålet. Det inneber mellom anna å bemanne opp administrasjonen og dei tenestene som er naudsynte for å kunne gje flyktningane eit velfungerande bu- og opphaldstilbod. I tillegg kan det tyde å inngå leigeavtalar om bustadar, innkjøp av naudsynt utstyr som flyktningane treng i det daglege, samt innkjøp/leasing/leige av bil som flyktingtenesta kan disponere.
3. Finansiering av tiltaka skal skje innanfor ramma av integreringstilskotet som følgjer med flyktningane som vert busette i Samnanger kommune.
4. Rådmannen skal jamnleg rapportere status for busetjinga, inkludert økonomi, til kommunestyret.

Dokument som er vedlagt:

Justert oppmoding om busetting 2023 - Samnanger kommune

Oppsummering:

Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi) oppmoda i brev datert 31.05.23 Samnanger kommune om å busetje 30 flyktningar i 2023.

Flyktingstraumen frå Ukraina er framleis stor i 2023, medan det også skal busetjast flyktningar frå andre konfliktområde i verda. Rådmannen har gjort ei evaluering på grunnlag av erfaringar i 2022 og hittil i 2023, og rår til at Samnanger kommune samla sett kan ta på seg å busetje inntil 30 flyktningar i 2023.

Saksopplysningar:

Bakgrunn for saka:

Sidan mars 2022 har Noreg teke imot flyktningar frå Ukraina. I løpet av 2022, vart 36 flyktningar registrert busett i Samnanger, inkludert familiegjenforeiningar.

I 2023 har IMDi oppmoda kommunane om å ta i mot 38 000 flyktningar, ei lita auke frå året før. IMDi ba i starten av året om å fatta vedtak som var i tråd med oppmodinga deira – 30 flyktningar i Samnanger sitt tilfelle. Vedtaket måtte ikkje inkludere familiegjenforeining eller andre reservasjonar. Samnanger kommune vedtok 23.02.23 å ta imot 15 flyktningar, men opna for ei ny vurdering på eit seinare tidspunkt. Hittil i år er det registrert busett 18 flyktningar, inkludert familiegjenforeiningar.

I avgjerda om kor mange flyktningar Samnanger kommune kan busetje er det vesentleg å gjere vurderingar knytt til tilgong på bustadar samt kapasitet i dei kommunale tenestene. Erfaringar frå

2022 og hittil i 2023 ligg til grunn for dette.

På grunn av at behovet for busetjing framleis aukar, sendte IMDI igjen kommunen ei ny oppmoding i mai-23, der dei heldt på det opprinnelege oppmodningstalet; 30 flyktningar.

Regjeringa har føreslege fleire verkemidlar for å støtte kommunane i arbeidet med å auke busetjinga. Det er eit forslag i revidert nasjonalbudsjett for 2023 at kommunane får eit ekstra tilskot på 50 000 kroner for kvar flyktning dei buset utover opphavleg oppmoding frå IMD.

Plassar som ikkje vert nytta i 2023 overførast ikkje til 2024. Personar som er søkt ut til kommunen i 2023, men som først vert registrert som busett etter årsskiftet, vil telje på kommunens vedtak for 2024. Dette er ei vidareføring av gjeldande praksis.

Det er kommunestyret som vedtek rammer for mottak/busetjing av flyktningar, jf. delegeringsreglementet pkt. 4.2 x).

Det følgjars finansiering med kvar flyktning. Denne er meint å skulle dekkje dei kostnadane kommunen har ved busetjinga. Stønaden kommunen mottek gjeld for kvar flyktning i 5 år.

<https://www.imdi.no/tilskudd/integreringstilskot/>

Faktagrunnlag, problemskildring og moglege løysingar:

Sidan 2022 har Samnanger kommune arbeida godt med å busetja 54 flyktningar.

Kommuneadministrasjonen var i 2022 ikkje rigga for ei så stor og rask utfordring dette var, men dei tilsette leverte god innsats for å få dette til. Det har likevel vore utfordringar som til tider har gjeve store belastningar på tenesteområde som me no i 2023 må ta omsyn til når me skal planlegge for å ta imot fleire flyktningar. Likevel har me no eit betre erfaringsgrunnlag enn me hadde på same tid eit år tilbake. Det skal kunne gje oss fortrinn i planleggjinga.

Vurderingar og konsekvensar:

Det er avgjerande for kvar og ein av flyktningane at me klarer å ivareta dei fram til at livet i stor grad normaliserer seg, og dei blir meir sjølvhjulpne. Når me seier ja til å ta i mot eit ukjent tal flyktningar i ukjent alder vil dette påverka tenestene våre. Vurderinga er at dette i størst mogleg grad må vektast positivt fordi det både er meningsfullt for den einskilde flyktning som søker ei trygg hamn hjå oss, men også fordi det utviklar kommunen vår at det kjem nye flotte innbyggjarar til.

Mange av utfordringane me møter i forbindelse med busetjing av flyktningar, kan me planleggje for, basert på tidlegare erfaringar. Samstundes er det noko me ikkje har tilstrekkeleg oversikt over til å syte for i forkant. Då skal me la oss utfordre på å handle raskt og mest mogleg korrekt. Rådmannen tenkjer at når menneske flyktar frå krig så skal me som har moglegheit og fridom strekkje oss langt – og også tole noko ubehag – for å bidra til at me alle ein stad lenger framme i løypa saman skal kunne skape gode liv og eit godt lokalsamfunn.

I løpet av den tida me har busett flyktningar frå Ukraina, har me opplevd at ulike tenesteområde er vorte utfordra. Helsetenestene våre har vore utfordra ved at me tidvis har mangla legekompentanse, helsesjukepleiar, psykolog og at psykisk helse og rus ikkje har hatt kapasitet til flyktningar som treng ekstra oppfølging. Nokon av desse utfordringane er løyste, andre har me framleis.

Det har difor vore nødvendig å sjå på andre moglegheiter for å hjelpe flyktningane best mogleg.

Fleire får no hjelp utanfor kommunen når det gjeld den psykiske helsa. Det er i tillegg oppretta dialog med ei som har lang erfaring med traumebehandling av flyktningar. Flyktningetenesta har eit godt samarbeid med dei andre einingane i dette viktige integreringsarbeidet, men det er framleis forbettringspotensiale. Målet er bl.a at alle flyktningar skal få ei helsekartleggjing tidleg, slik at me kan leggja til rette for best mogleg oppfølging både fysisk og psykisk på eit tidleg tidspunkt.

Me har i dag ikkje tilgjengelege husvære klare til å busetje 15 nye flyktningar, men ser føre oss at dette skal me klare å jobbe oss i mål med.

Det dukkar stadig opp nye bustader i Samnanger, som tidligare ikkje har vore leigd ut, og det er bra at innbyggjarane har stor vilje til å busetja flyktningane. Samtidig opplever flyktingetenesta at fleire bustader har relativ høg månadspris, og det heng ikkje alltid saman med god standard.

Leigemarkedet har vorte tøffare, og prisane er vorte pressa opp. NAV rapporterer t.d om at deira brukarar har større vanskar med å koma seg inn på leigemarkedet enn tidlegare.

Flyktingetenesta freistar å leggja seg på husleigesatsane som sosialtenesta opererer med, då målet er å leggja til rette for at flyktningane skal vera økonomisk sjølvhjulpne i framtida. Blir dei plassert i ein dyr bustad som dei ikkje klarar å betjene sjølv når dei får eiga inntekt, er dette ikkje økonomisk berekraftig på sikt.

Ved å ta imot 15 nye flyktningar, vil det mest sannsynleg vera behov for å busetje flyktningar litt mindre sentralt enn me har gjort tidlegare. Dette kan skapa utfordringar for dei, då kollektivtilbodet heller er dårleg somme stader. Dersom kommunen får til ei skyssordning som også er tilrettelagt for flyktningar, som t.d Svintaskyss, vil dette kunne avhjelpa. Tidligare har me mobilisert innbyggjarane til å tilby skyss til flyktningane, og dette blir enno viktigare framover.

Flyktingetenesta har i siste halvdel av 2023 gått til innkjøp av både vanlege sykklar og elsyklar som har hjulpe mobiliteten til flyktningane ein god del, men det er ikkje alle stader det er tilrettelagt for sykling i vår langstrakte kommune.

Andre kommunar har gjeve lån til bil til flyktningane, med suksess. Utfordringa er at det kan skapa ei forskjellsbehandling, og at låna har ein viss risiko med seg. Me opplever stadig at det er ukrainarar som reiser tilbake til heimlandet sitt. Til no er det 6 stk som har returnert frå Samnanger til Ukraina.

Flyktningane bidreg positivt til lokalsamfunnet, og fleire av dei har funne seg godt til rette i Samnanger, takka vera engasjerte og godhjerta samningar. Dei er lette å få med på aktivitetar, og fleire har til og med bidrege som frivillige på ulike arrangement. Språket er framleis ei utfordring for mange, men me spår at når berre dette kjem på plass, vil arbeidsutsiktene vera gode sidan dei fleste av flyktningane frå Ukraina har utdanning.

Konklusjon:

Rådmannen rår til at Samnanger kommune vedtek å busetje inntil 30 flyktningar i 2023. Dette inneber at flyktningane skal kunne få ei god mottaking og busetjing. I tillegg kan det bli aktuelt at det kjem fleire enn desse 30 på familiejenforeiningsgrunnlag.